

יְתוֹאֲמֵר: הַ מִּזְבֵּחַ יִקָּרַח חֲסֵדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יַחֲסִיּוּן:

זוהר תהלים

ה' פָּנָיו - לְמַעַלָּה. ויִחַנְךָ - לְמַטָּה. יֵשָׂא ה' פָּנָיו - לְמַעַלָּה. ויֵשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם - לְמַטָּה.

רַבִּי אַבְאָא אָמַר, כָּלֶם מִתְבָּרְכִים כְּאַחַד בְּעֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּכְלָל וְנִסְתָּר כְּאֵן, בְּעֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת כָּלֶם מִתְבָּרְכִים. וְהֵם רַחֲמִים תוֹף רַחֲמִים, שְׁלֵא נִמְצָא בָהֶם דִּין. וְלֹא? וְהִרִי כְּתוּב יֵשָׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ! אָמַר רַבִּי אַבְאָא, יֵשָׂא - יִסְלַק וְיַעֲבִיר כְּדִי שְׁלֵא יִמְצָא דִין כָּלֶל.

לְמִדְּנֹו, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעַה שֶׁהִכְהֵן פּוֹרֵשׁ יְדִיו, אָסוּר לָעֵם לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁשְׂכִינָה שׁוֹרָה בְּיָדָיו. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם כֵּן, כִּיּוֹן שְׁלֵא רוֹאִים, אֲזַ מָה אֲכַפֵּת לָהֶם, שֶׁהִרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת לג) כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי, בְּחַיֵּיהֶם לֹא רוֹאִים, אֲבָל בְּמִיתָתָם רוֹאִים? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהֵשֵׁם הַקְּדוֹשׁ רְמוּז בְּאַצְבָּעוֹת יְדָיו, וְצִרְיָן הָאָדָם לְפָחוּד. אֵף עַל גַּב שְׁלֵא רוֹאָה שְׂכִינָה, לֹא צִרְיָן לְהִסְתַּכֵּל עַל הַיָּדִים שֶׁל הַכְּהֻנִּים, כְּדִי שֶׁהָעֵם לֹא יִמְצָא בְּחֻצְפָּה אֶל הַשְּׂכִינָה.

אָדָם הַרְאִשׁוֹן עִם הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים

מִזְבֵּחַ יִקָּרַח חֲסֵדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יַחֲסִיּוּן (לר, ח) : [זוהר - בראשית 9'

בראשית (דף 99 ע) אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, עַד הַיּוֹם הַזֶּה עוֹמֵד אָדָם הַרְאִשׁוֹן וְרוֹאָה אֶת הָאֲבוֹת פְּעֻמִּים בְּיוֹם וּמוֹדָה עַל חֲטָאוֹ, וּמִרְאָה לָהֶם אֶת אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהִיָּה בּוֹ בְּכַבּוּד עֲלִיוֹן, וְהוֹלֵךְ וְרוֹאָה כָּל אוֹתָם הַצְּדִיקִים וְחַסִּידִים שֶׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ וְיִרְשׁוּ אֶת אוֹתוֹ

מָה רָאָה דוֹד שְׁאָמַר (תהלים לו) אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'? אָדָם מִיֵּלָא, בְּהִמָּה לָמָּה? אָמַר לוֹ, יִפָּה שְׁאֵלָתְךָ, הַכֹּל הוּא בְּמִנְיָן. זְכוּ - אָדָם. לֹא זְכוּ - בְּהִמָּה.

אָמַרְתִּי, רַבִּי, סוּד הַדְּבָר אֲנִי רוֹצֵה. אָמַר לוֹ, הַכֹּל נֶאֱמַר, וּבֹא רָאֵה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא לְיִשְׂרָאֵל אָדָם, כְּדִגְמָה שְׁלִמְעֵלָה, וְקָרָא לָהֶם בְּהִמָּה, וְהַכֹּל בְּפִסּוּק אַחַד, שְׁכָתוּב וְאַתָּן צְאֵנִי צְאֵן מְרַעִיתִי וְגו'. (יחזקאל לד) וְאַתָּן צְאֵנִי צְאֵן מְרַעִיתִי - הִרִי בְּהִמָּה. אָדָם אַתָּם - הִרִי אָדָם. וְיִשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ אָדָם וּבִהְמָה, וּמִשּׁוּם זֶה אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'. וְעוֹד סוּד הַדְּבָר, זְכוּ - אָדָם כְּדִגְמָה שְׁלִמְעֵלָה, לֹא זְכוּ - נִקְרָאוּ בְּהִמָּה, וְכָלֶם מִתְבָּרְכִים בְּזִמְן אַחַד - אָדָם שְׁלִמְעֵלָה וּבִהְמָה שְׁלִמְטָה. וְכָל שֶׁפֶן שֶׁהַכֹּל יֵשׁ בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכָתוּב אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

וּבֹא רָאֵה, הַבְּרָכָה לֹא נִמְצָאת לְמַטָּה עַד שֶׁתְּמַצָּא לְמַעַלָּה, וּמִשְׁנִמְצָאָה לְמַעַלָּה - גַּם לְמַטָּה נִמְצָאת, וְהַכֹּל תְּלוּי כֵּף לְטוֹב וְלָרַע. לְטוֹב, שְׁכָתוּב (הושע ב) אֶעֱנֶה אֶת הַשְּׂמַיִם וְהֵם יַעֲנוּ אֶת הָאָרֶץ. לָרַע, שְׁכָתוּב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צְבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּגִלְלָה זֶה (התפארת הזו פתח בו) כְּתוּב אָמַר לָהֶם, סַתֵּם, לְהַתְּבַרֵּךְ עֲלִינוּנִים וְחַתְּחוּנִים כָּלֶם כְּאַחַד, שְׁכָתוּב כֹּה תִבְרְכוּ בַתְּחִלָּה, וְאַחַר כֵּן אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר לָהֶם סַתֵּם, לְהַתְּבַרֵּךְ כָּלֶם כְּאַחַד. יְבָרְכֶךָ ה' - לְמַעַלָּה. וְיִשְׁמְרֶךָ - לְמַטָּה. יֵאָר